

Şaşırtmacalara dikkat

HÜSEYİN BAS

Sonunda beklenen oldu. Amerikan askeri yardım kesildi. Bu, kuskusuz, neresinden bakarsanız bakma, Türkiye için, son derece önemli, giderek hayati bir olaydır. Yular yılı kaderimizi bağladığına bir ortak savunma sistemi bize en gerekli olduğu bir sırada, iflâs etmiştir. Askeri yardımın kesilmesiyle, sonuçlanan gelişmeler sırasında Türkiye'nin güçlü bir hükümetten yoksun bulunması, Sıgım Ecevit'in de önemle altını çizdiği gibi, «büyük talihsizlik» olmuştur. İrmak Hükümetinin, Sayın Ecevit'in sert tepkilerine yol açan, yardımın kesilmesini durdurmaya, böylece de, havadan basan elde etmeye yönelik tavizleri -Ege'de isi ağırdan almak, Kıbrıs'tan asker çekmek- bütünüyle başarısızlığa uğramış, Türkiye tonunda, Yunanistan'ı şımartmaktan öte hiç bir işe yaramayan ödünler vermek durumunda ortaklaşmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin NATO çerçevesi içinde yaptığı askeri yardım* Damokles kürcü misali Türkiye'nin başında politik bir baskı aracı olarak usun süre salladıktan sonra S şubatta kesinlikle durdurması, doğal bir biçimde, Türk halkının ABD'ye karşı sert tepkilerine yol açmıştır. Türkiye'n», esasen İkencisine rağmen, tek taraflı olarak alınan bu karar karşısında, başka türlü bir tamir içinde bulunması da beklenemezdi. Amerika askeri yardımı kesmiştir. Türkiye'de bu durumda NATO içinde ortak savunmaya değgin sorunların tümünü yeniden gözden geçirecektir. Da ha açık bir deyişle Türkiye Atlantik AndUlaşmasın askeri örgütü NATO'dan çekilmekten, ülkedeki Amerikan üslerini kaptdışan etmeye uzanan bir dizi köklü tedbirleri almak suretiyle, baştın çaresine bakacaktır.

Amerika'nın yardım kesme nedenleri ne olursa olsun, Türkiye açısından durum yeteri kadar açıktır. Üstelik yukarıda sözü edilen girişimlerden başka yapılacak şey yoktur.

Bununla birlikte, bunca açık seçildiğine rağmen, sorunun Türkiye'nin ger çek çıkarları doğrultusunda, çözümü, pek kolay görünmemektedir. Türkiye'yi yapı yapması gerekeni yaptırmaktan, giderek yukarıda sıraladığımız köklü tedbirleri almaktan alıkoymak, bir okus pokusla onu yeniden Amerikan sultasına atmak isteyen Amerikancılar, Türk halkının sınırlarının başına vurduğu şu sırada ABD'yi temize çıkarmak için kolları çoktan sıvamışlardır.

Bu yöndeki şaşırtmacaların en başta geleni yardımın kesilmesini Amerikan Kongresindeki «Yunan Grubunun üstüne yıkarak, Kissingeri, Başkan Ford'u, dolayısıyla da ABD yönetimini »temize çıkarma» çabalarıdır. Kongreyle yönetim arasında, özellikle bugünkü konumuyla, önemli sürtüşmelerin bulunduğu doğrudur. Ayrıca bunun Amerikan politikasını belli ölçülerde etmediğinden de kimse şüphelenmez. Ama bu konuda isi fazla abartmamak gerekir. Sonunda yardımı kesen Amerikan politikası ve iktidardaki yönetimidir. Bu yüzden Kissinger ya da Ford'un yardımın kesilmesine karşı görünen sözlerine sığınıp Türk halkının gözünden asıl suçluyu saklama çabaları boşunadır. Ortada açık seçik görünen şudur: ABD Türkiye'nin hayati önemde sorunlarla karşı karşıya bulunduğu bir sırada, ortak savunmanın bir gereği olarak yaptığı askeri yardımı, önce onursuz bir baskı ve şantaj aracı olarak kullanmış, sonra da, kuşkusuz da ha başka baskı ortamların yaratılması için, bütünüyle kesmiştir. Olay budur.

İkinci şaşırtmacanın belirtirleri *• se bizzat Başbakan İrmak'ın sözlerinde görülmektedir. Sayın İrmak bütün olup bitenlerden sonra tüyler ürperten bir rahatlıkla «AJ3J>. 'ae üçer ayhık bütçeler yapılmaktadır. Şu bat sonundaki bütçede Türkiye'ye verilecek yardımın tekrar tim akıtman

beklenmektedir. ABD Başkam ve hükümetinin isteği budur» diyebilmektedir. Türk ulusuna önerdiği onurlu ve saygın Atatürkçü dış politika bu Sayın İrmak'ın. Emekli maaşı kollar gibi uçaylan kollamak-

Üçüncü şaşırtmaca işi »Yunan Grubuna yüklemenin ardından nefes tüketen «durum»cudan gelmektedir yine. «Durumtcu ne hikmetse, Demt>rel'in bir zamanlar Türkiyeli bir uçtan öbürüne gülmekten geçiren «üs yok, tesis var» safsatasına yapışmış, üs yerine «tesis» diyerek, üstleri gözden çıkaracak aklı sıra. Kafa bu.

Dördüncü şaşırtmaca Salasarlık düşünde Amerikalılara haşhaşı kurban eden balyozcuya imrenerek İrmak Hükümetini Kıbrıs konusunda ödüne yatıran üçbucuk mUletvekiU gücünde «küçük dev politikacı» Bay Feyzioğlu'ndan gelmektedir. Küçük dev politikacıya bokuma «Ortak güvenlik sisteminin tarsüman, Türkiye'ye olduğu kadar «hür dünya» ve ABD başta olmak üzere bütün müttefiklerimize zarar verecektir* Türkiye'den çok htOA «hür dünyatyt, büyük müttefikimiz ABD'yt koUamanın peşinde küçük dev politikacı. Hem de ne m* man yapıyor bunu Büyük dost ve müttefikimi» Amerika'dan «dünyamn en büyük kazakarımdan birini* yedbğimiz bir sırada.

Beşinci şaşırtmaca AP Urubundan. «Yardımm kesilmen NAT&y* hayır diyenlerin, OO HOME'cuların bayramlandı. AP yardımm kesilmesi sebebiyle üzüntü ve eseflerini ifade etmektedir» buyuruyor AP Grubu. Amerika'ya yularca ödün üstüne ödün vererek işlerin «buralara varmasında baş sorumlu durumunda otan AP*'nin şimdi bulduğu çareye ibretle bakmanın sırasındır: Üzüntü ve esef* Hepsibu.

Altıncı ve son şaşırtmaca ABD yardımının bir iane olmayıp, -karsüüH yardımlaşma olduğu stpttrmasıdır. Bu görüş bütünüyle yanıştır. Çünkü Amerika'mü üçüncü Dünya ülkelerine yardımı «bir koyup beş götürün, kot* kunc bir soygun tezgâhı, uhutararan ekonomik ve politik açıdan bütünüyle tutsak etme mekanizmasıdır. Türkiye, kuşkusuz başka hesaplarla da olsa ayağına gelen bu fırsatı koçumama h, NATO'yu da Amerikan üslerini «ta ülkeden kam Ottan etmeUâtr.

(Yeni Ortam, 8 Şubat 1975)